

ความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร Knowledge and Understanding in the Philosophy of Sufficiency Economy of People Domiciliating in Bangkok Metropolitan Area

ศิลาวัตร ศรีสวัสดิ์¹ ธวัชชัย ศุภดิษฐ์² สมพจน์ กรรณนุช³ และภักพงศ์ ปวงสุข⁴

Silawat Sriswasdi, Tawadchai Suppadit, Sompote Kunnoot, and Pukkapong Pongsuk

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางเผยแพร่แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างของผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 400 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วงเดือนมกราคมถึงเมษายน พ.ศ. 2552 โดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามด้วยสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สถิติการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครมีความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ลักษณะครอบครัว สถานะของการอยู่อาศัย ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานคร ระดับการศึกษา พื้นฐานการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์ทำงาน การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การออมเงิน และการบริจาคทรัพย์เพื่อสาธารณประโยชน์ ข้อเสนอแนะคือ ภาครัฐควรให้ข้อมูลข่าวสารปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้มีหลักสูตรและเขียนตำรา/หนังสือเรียนควบคู่กับพัฒนารูปแบบที่น่าสนใจมากขึ้น เพื่อเข้าถึงประชาชนทุกลำดับชั้น เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกต้อง

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการจัดการสิ่งแวดล้อม คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

Graduate Student, School of Social and Environmental Development, National Institute of Development Administration

² รองศาสตราจารย์ คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

Associate Professor, School of Social and Environmental Development, National Institute of Development Administration

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

Assistant Professor, School of Social and Environmental Development, National Institute of Development Administration

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

Assistant Professor, Faculty of Industrial Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

คำสำคัญ: ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความรู้ ความเข้าใจ ปัจจัย ประชาชน กรุงเทพมหานคร

Abstract

The objectives of this research were to study and compare the level of knowledge and understanding which associated in the Philosophy of Sufficiency Economy in order to share proper understanding and guidelines to introduce perspectives on Philosophy of Sufficiency Economy. The samples were made on a group of 400 Bangkok residences, aged 15 and above during the period from January to April 2009. This was done using questionnaires. The results were data analyzed with descriptive statistics. Frequency, percentage, mean and standard deviation were used to describe the data. The inductive statistics used to test the hypothesis were t-test, F-test and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient.

This research found that people domiciliating in Bangkok Metropolitan area had a medium level of knowledge and understanding in the Philosophy of Sufficiency Economy. Significant factors were age, marital status, family type, household occupancy status, length of time since the person has been in Bangkok, educational level, educational background, occupation, years of work experience, information of the Philosophy of Sufficiency Economy, average income per month, money saving, and donation for public use.

Recommendation from this research was that the government should provide more information about Philosophy of Sufficiency Economy by establishing courses or curriculums through the textbooks and making the content interesting and comprehensible for every group of people.

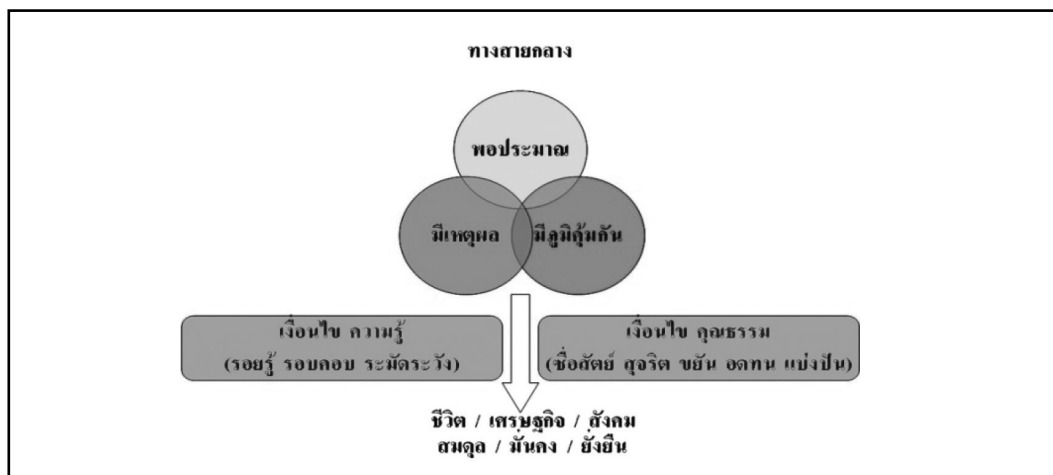
Keywords: *Philosophy of Sufficiency Economy, knowledge, understanding, factor, people, Bangkok*

1. ความเป็นมาและแนวคิดในการศึกษา

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พลชนิกรชาวไทยมายาวนาน โดยทรงเน้นย้ำแนวทางพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท คำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัว รวมทั้งใช้ความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต เพื่อป้องกันให้รอดพ้นจากวิกฤต และดำรงชีวิตอย่างมั่นคงและยั่งยืนในกระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ (จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และคณะ, 2548: 3) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปใช้กับคนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนา

และบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจให้เท่าทันโลก (ชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ และคณะ, 2546: 38-42) ประกอบด้วย 1) เป็นแนวทางดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตเดิมของสังคมไทย 2) เป็นปรัชญาที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ (Scalable) ทั้งระดับครอบครัว ระดับชุมชน และระดับรัฐ และ 3) แนวคิดทางสายกลาง (Middle Path) เป็นหัวใจสำคัญ (Keyword) ของปรัชญาที่นำมาใช้ในการบริหารและพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกแห่งความเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ โดยความพอเพียง (Sufficiency) จะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อมๆ กัน ได้แก่ 1) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไป ในมิติต่างๆ ของการกระทำ 2) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอประมาณในมิติต่างๆ นั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุ ปัจจัย และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ และ 3) การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรเพื่อเตรียมตัวพร้อมรับผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ โดยต้องอาศัยเงื่อนไข ดังนี้ 1) ความรู้ คือ ต้องมีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง และ 2) คุณธรรม คือ มีจิตใจ/ปัญญา ที่เน้นความรู้คู่คุณธรรม และมีการกระทำ หรือแนวทางการดำเนินชีวิต ที่เน้นความอดทน ความเพียร สติ ปัญญา และความรอบคอบ (ภาพที่ 1)

ในปัจจุบันมีการเผยแพร่หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปอย่างกว้างขวางทั้งในประเทศและต่างประเทศ จนกระทั่งนายโคฟี อันนัน ในฐานะเลขาธิการองค์การสหประชาชาติในขณะนั้น ได้ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัล The Human Development Lifetime Achievement Award แก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2549 และได้มีปาสฏกถาถึงปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นปรัชญาที่มีประโยชน์ต่อประเทศไทยและนานาประเทศ โดยสนับสนุนให้ประเทศต่างๆ ที่เป็นสมาชิก 166 ประเทศยึดเป็นแนวทางสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2551)

ภาพที่ 1 แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข

ที่มา: วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2551

เนื่องจากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักการที่เน้นผลเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นสร้างความสมดุลให้เกิดขึ้นในการดำเนินชีวิต ดังความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง (จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และคณะ, 2548: 53) ที่กล่าวไว้ว่า

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุก ระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ...เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี”

หากพิจารณาความหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืนจะเห็นว่า หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน คือ การพัฒนาที่มุ่งสร้างความสมดุลใน 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งยังเป็น เรื่องมิติเวลา คือพัฒนาต่อเนื่องข้ามเวลาจากปีหนึ่งสู่อีกปีต่อไป หรือจากรุ่นหนึ่งสู่รุ่นหลังไปเรื่อยๆ และ แม้ว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะถูกนำมาเผยแพร่อย่างต่อเนื่องและมีคุณประโยชน์นานัปการ แต่คนส่วนใหญ่เข้าใจว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถประยุกต์ใช้ได้แต่ในภาคเกษตรกรรม เท่านั้น แท้ที่จริงแล้วสามารถประยุกต์ใช้ได้ในทุกระดับและทุกสาขา โดยมีหลักการที่คล้ายคลึงกัน (จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และคณะ, 2548: 9-10)

ซึ่งหากพิจารณาระดับความรู้ในขั้นต่ำไปสู่ระดับของความรู้ในระดับที่สูงขึ้นไป สามารถแจกแจงรายละเอียดของแต่ละระดับความรู้ได้ 6 ระดับ (Bloom, n.d. อ้างถึงใน อักษร สวัสดิ์, 2542: 26-28) คือระดับที่ 1 ความรู้ (Knowledge) ระดับที่ 2 ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (Comprehension) ระดับที่ 3 การนำไปปรับใช้ (Application) ระดับที่ 4 การวิเคราะห์ (Analysis) ระดับที่ 5 การสังเคราะห์ (Synthesis) และระดับที่ 6 การประเมินผล (Evaluation) จะเห็นว่าการประยุกต์ใช้หรือการนำไปปรับใช้จะอยู่ในระดับที่ 3 ดังนั้น หากจะทำให้คนส่วนใหญ่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จะต้องทำให้คนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องก่อนเป็นลำดับแรก จากเหตุผลดังกล่าวทำให้เกิดแนวความคิดในการที่จะศึกษาความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยเลือกศึกษากับผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายของกลุ่มคน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และอื่นๆ การศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจและปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะเป็นแนวทางในการเผยแพร่แนวคิดและนำไปสู่การสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกันในแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศ และของโลกในลำดับต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร

2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีคุณลักษณะด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคมที่แตกต่างกัน

3. วิธีการศึกษา

การศึกษานี้ได้ทำการศึกษาความรู้ความเข้าใจและเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยศึกษาผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี ใช้เวลาในการศึกษาทั้งสิ้น 4 เดือน (มกราคมถึงเมษายน พ.ศ. 2552) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจจากตัวอย่าง (Sample Survey) และมีกรอบแนวคิดของการศึกษา (ดังแสดงไว้ในภาพที่ 2)

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ ผู้ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี โดยจำนวนประชากรในกรุงเทพมหานครมีจำนวน 5,716,248 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2551) ผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดตัวอย่าง ด้วยสูตรคำนวณตัวอย่างของ Yamane (1960: 1088 – 1089) คือ

$$n = \frac{N}{1 + ne^2}$$

เมื่อ

n = ขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อน

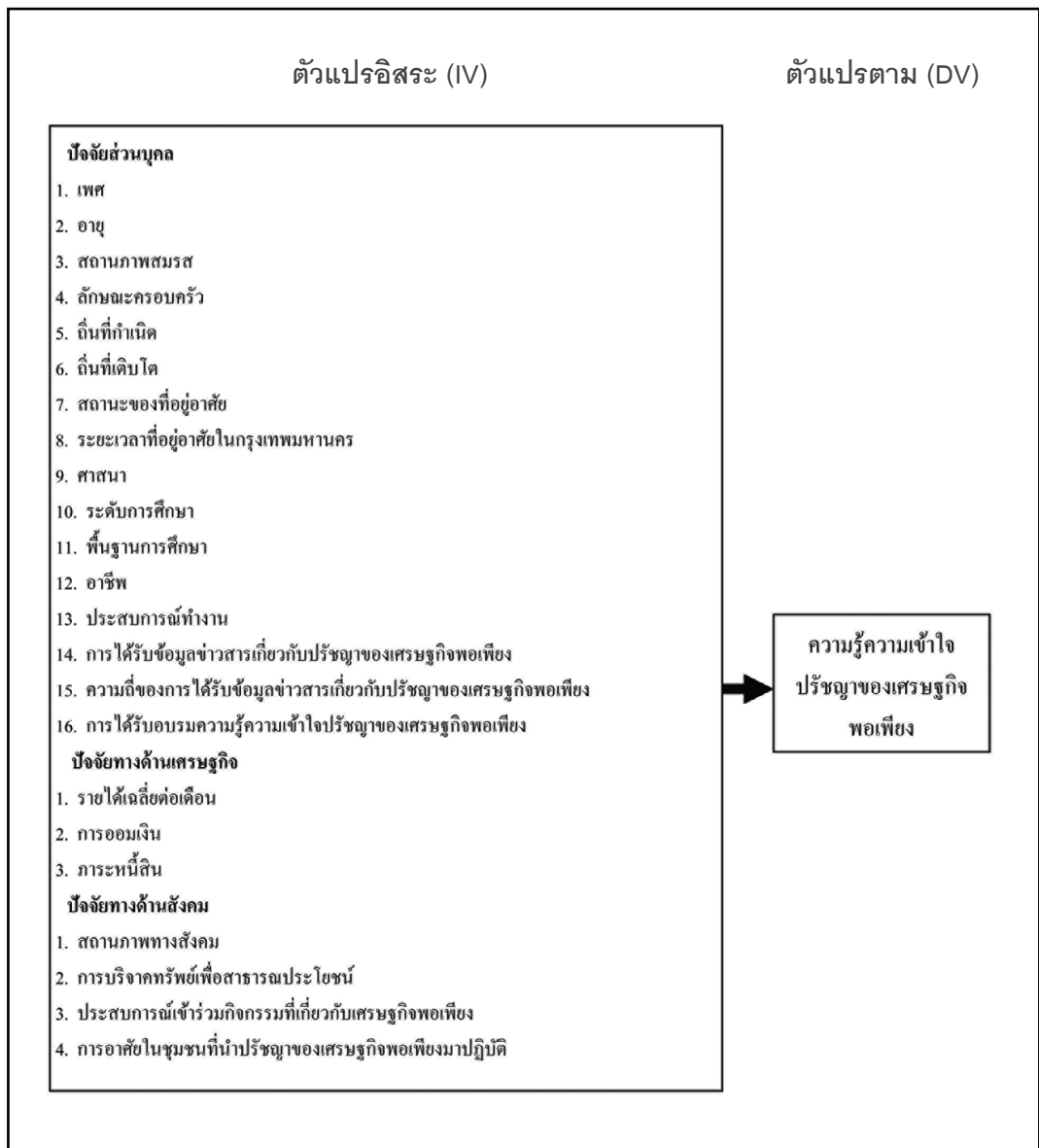
และเมื่อกำหนดความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 จะได้ขนาดตัวอย่าง 400 ตัวอย่าง มาทำการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (Probability Proportionate to Size Sampling) แล้วจึงใช้การสุ่มตัวอย่างแบบไม่เจาะจง (Accidental Sampling) จำนวน 400 ตัวอย่าง แบ่งเป็นชาย 192 คน และหญิง 208 คน ตามสัดส่วนประชากรในแต่ละเขตของกรุงเทพมหานคร

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งประกอบด้วยคำถามแบบปลายปิด (Closed End Questions) และคำถามแบบปลายเปิด (Opened End Questions) แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามปัจจัยส่วนบุคคล จำนวน 17 ข้อ ส่วนที่ 2 เป็นคำถามปัจจัยด้านเศรษฐกิจ จำนวน 8 ข้อ ส่วนที่ 3 เป็นปัจจัยทางด้านสังคม จำนวน 4 ข้อ ส่วนที่ 4 เป็นคำถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 20 ข้อ มีข้อคำถามเชิงบวก (Positive) 9 ข้อ และข้อคำถามเชิงลบ (Negative) 11 ข้อ และส่วนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ โดยแบ่งระดับความรู้ความเข้าใจแยกตามรายข้อคำถาม ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	0 – 0.33	หมายถึง	ระดับความรู้ความเข้าใจต่ำ
ค่าเฉลี่ย	0.34 – 0.66	หมายถึง	ระดับความรู้ความเข้าใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	0.67 – 1.00	หมายถึง	ระดับความรู้ความเข้าใจสูง

การทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษามีขั้นตอน คือ 1) การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) จากเอกสารและคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ และ 2) การหาความเที่ยง (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนจังหวัดนนทบุรี จำนวน 40 ตัวอย่าง นำข้อมูลที่ได้มาหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้วิธีของคูเดอร์ริชาร์ดสัน (สุวิมล ติรภานันท์, 2549: 154) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.810 ซึ่งถือว่ามีความเที่ยงอยู่ในระดับสูง สามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงในภาคสนามได้

ภาพที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การศึกษานี้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science: SPSS Version 14.0) โดยใช้สถิติ คือ 1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายลักษณะโดยทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 2) สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t-test) ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ได้แก่ เพศ ลักษณะครอบครัว การได้รับอบรมความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การออมเงิน ภาระหนี้สิน สถานภาพทางสังคม การบริจาคทรัพย์เพื่อสาธารณประโยชน์ ประสพการณ์เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง และการอาศัยในชุมชนที่นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test) ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ได้แก่ สถานภาพสมรส ถิ่นที่กำเนิด ถิ่นที่เติบโต สถานะของผู้ที่อยู่อาศัย ศาสนา ระดับการศึกษา พื้นฐานการศึกษา และอาชีพ และสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ได้แก่ อายุ ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานคร ประสพการณ์ทำงาน การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความถี่ของการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับตัวแปรตาม คือ ความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

5. สรุปผลการศึกษา

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่อยู่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 400 ราย สามารถสรุปได้ดังนี้

5.1 คุณลักษณะด้านต่างๆ ของตัวอย่าง

5.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในครอบครัวเดี่ยว (ร้อยละ 75.0) นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 95.0)

5.1.2 ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจของตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความสามารถในการชำระหนี้ (ร้อยละ 86.6)

5.1.3 ปัจจัยทางด้านสังคมของตัวอย่าง ส่วนใหญ่ไม่มีสถานภาพทางสังคม (ร้อยละ 86.6) เคยบริจาคทรัพย์เพื่อสาธารณประโยชน์ (ร้อยละ 77.5)

5.2 ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ที่อยู่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี มีระดับความรู้ความเข้าใจปานกลาง (ร้อยละ 63.3) เมื่อแยกตามรายข้อคำถาม พบว่า มีข้อคำถาม 10 ข้อ ที่มีความรู้ความเข้าใจในระดับสูง ได้แก่ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารการเงินได้เป็นอย่างดี (คำถามเชิงบวก) (คะแนนเฉลี่ย 0.910) รองลงมา คือ การจะนำเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ให้ได้ผลในการดำเนินชีวิตจำเป็นต้องเริ่มต้นจากการมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง (คำถามเชิงบวก) (คะแนน

เฉลี่ย 0.905) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัว และเงื่อนไขความรู้และคุณธรรม (คำถามเชิงบวก) (คะแนนเฉลี่ย 0.888) เศรษฐกิจพอเพียงมีความสอดคล้องกับหลักการพัฒนาย่างยั่งยืน (คำถามเชิงบวก) (คะแนนเฉลี่ย 0.875) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถประยุกต์ใช้ในสังคมแต่ละระดับ ทั้งระดับปัจเจกบุคคล ระดับชุมชน และระดับรัฐได้ (คำถามเชิงบวก) (คะแนนเฉลี่ย 0.855) ถ้าใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะต้องเลิกค้าขายกับภายนอก (คำถามเชิงลบ) (คะแนนเฉลี่ย 0.833) หัวใจสำคัญของแนวพระราชดำริเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่นั้น คือ การส่งเสริมการพัฒนาตามลำดับขั้น โดยเริ่มต้นจากการสร้างความมั่นคงให้แก่เกษตรกรและครอบครัวก่อน หลังจากนั้นจึงรวมตัวกันทำกิจกรรมในชุมชน กลายเป็นชุมชนเข้มแข็งลดการพึ่งพิงหน่วยงานภายนอก (คำถามเชิงบวก) (คะแนนเฉลี่ย 0.788) เศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ผลิตเพื่อบริโภคเองเท่านั้น แต่ไม่ส่งเสริมการผลิตเพื่อค้าขาย (คำถามเชิงลบ) (คะแนนเฉลี่ย 0.705) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่สามารถนำไปใช้ได้กับคนทุกวัยและทุกศาสนา (คำถามเชิงลบ) (คะแนนเฉลี่ย 0.705) และการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกขัดกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง (คำถามเชิงบวก) (คะแนนเฉลี่ย 0.698) ตามลำดับ มีข้อความถามที่มีระดับความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง 6 ข้อ ได้แก่ เศรษฐกิจพอเพียงไม่สนใจความทันสมัย (คำถามเชิงลบ) (คะแนนเฉลี่ย 0.620) เศรษฐกิจพอเพียงมีความหมายกว้างกว่าทฤษฎีใหม่ โดยเป็นกรอบแนวคิดที่ชี้นำหลักการและแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่ (คำถามเชิงบวก) (คะแนนเฉลี่ย 0.585) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขัดต่อหลักการทางธุรกิจที่เน้นการหากำไร (คำถามเชิงลบ) (คะแนนเฉลี่ย 0.495) แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดในอุดมคติ (คำถามเชิงลบ) (คะแนนเฉลี่ย 0.468) การพัฒนาประเทศที่ใช้กลไกการถ่ายโอนเทคโนโลยีจากต่างประเทศขัดกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (คำถามเชิงลบ) (คะแนนเฉลี่ย 0.430) และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเน้นการสร้างรากฐานของประเทศเฉพาะด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก(คำถามเชิงลบ) (คะแนนเฉลี่ย 0.428) ตามลำดับ มีข้อความถามที่มีระดับความรู้ความเข้าใจในระดับต่ำ 4 ข้อ ได้แก่ ถ้าเราใช้ชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เราสามารถกู้ยืมเงินได้ (คำถามเชิงบวก) (คะแนนเฉลี่ย 0.323) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ การทำน้ำสกัดชีวภาพ หรือน้ำยาซักล้างใช้เอง (คำถามเชิงลบ) (คะแนนเฉลี่ย 0.285) ถ้าเราใช้ชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เราสามารถใช้ของแพง หรือฟุ่มเฟือยได้ (คำถามเชิงบวก) (คะแนนเฉลี่ย 0.190) และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการประยุกต์ในเกษตรทฤษฎีใหม่ (คำถามเชิงลบ) (คะแนนเฉลี่ย 0.050) ตามลำดับ

5.3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ผู้ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี ส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาและอุปสรรค คือ การผลิตสื่อที่ไม่สามารถอธิบายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เหมาะสมตามลักษณะของบุคคลที่แตกต่างกัน จึงเสนอให้ปรับปรุงสื่อให้น่าสนใจข้อมูลให้หลากหลายและต้องการให้นำเสนอตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมแก่ประชาชน

5.4 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.4.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

1) ปัจจัยส่วนบุคคลที่ไม่มีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

(1) เพศ จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานครทั้งเพศชายและเพศหญิงมีระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) เนื่องจากทั้งเพศชายและเพศหญิงได้รับโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกันและสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ นรินทร์ วงศ์สารภี (2547: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า เพศเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) และสอดคล้องกับการศึกษาของ ฆานิษฐา ก้องกวิน (2551: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า เพศเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$)

(2) ถิ่นที่กำเนิด จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีถิ่นกำเนิดต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) เนื่องจากปัจจุบันการเดินทางสะดวกมากขึ้น ถิ่นกำเนิดจึงไม่มีผลใดๆ ต่อการพบปะของผู้คน ทำให้คนในแต่ละที่มีความคิดใกล้เคียงกัน และจากการสื่อสารที่ครอบคลุมมากขึ้นกว่าในอดีต ช่วยส่งเสริมให้ผู้ที่มีถิ่นกำเนิดต่างกันมีโอกาสได้รับสื่อแขนงต่างๆ ได้อย่างทัดเทียม จึงทำให้มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สมชัย ฤทธิณลิน (2550: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า ภูมิลำเนาเดิมเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2535 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$)

(3) ถิ่นที่เติบโต จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีถิ่นที่เติบโตต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) เนื่องจากปัจจุบันทุกคนสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างทั่วถึง เพราะมีการสื่อสารที่ครอบคลุม จึงไม่มีความเหลื่อมล้ำในเรื่องของการได้รับข้อมูลข่าวสาร ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ดังนั้น ถิ่นที่เติบโตจึงไม่มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ที่มีถิ่นที่เติบโตที่ต่างกันจึงมีระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ใกล้เคียงกัน

(4) ศาสนา จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานครที่นับถือศาสนาต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) เนื่องจากทุกศาสนาเปิดกว้างสำหรับการศึกษา ประชาชนทุกศาสนาสามารถเข้าถึงการศึกษาได้ทุกรูปแบบ วัฒนธรรม ความเชื่อ และบทบัญญัติในแต่ละศาสนาจึงไม่มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ที่นับถือศาสนาที่ต่างกันจึงมีระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ไพศาล ทองแทน (2546: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า การนับถือศาสนาเป็นปัจจัยที่ไม่มีผล

ต่อความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการโรงแรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) และสอดคล้องกับการศึกษาของ ฆานิษฐา ก้องกวิน (2551: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า ศาสนาเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$)

(5) ความถี่ของการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีความถี่ของการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) เนื่องจากปัจจุบันมีช่องทางการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ การได้สัมผัสกับข้อมูลข่าวสารอย่างจริงจังเพียงครั้งเดียวก็สามารถทำให้เข้าใจและรับรู้ข้อมูลได้ อีกทั้งประชาชนเกือบ 3 ใน 4 ได้รับข้อมูลจากทางโทรทัศน์เช่นเดียวกัน ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจะเป็นลักษณะคล้ายคลึงกัน จึงทำให้ความถี่ของการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(6) การได้รับอบรมความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานครที่ได้รับอบรมความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) เนื่องจากปัจจุบันสามารถหาข้อมูลข่าวสารทางด้านเศรษฐกิจพอเพียงได้จากหลายแหล่งข้อมูล ผู้ที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมก็มีโอกาสที่จะทำความเข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเช่นเดียวกับผู้ที่ได้เข้ารับการอบรม จึงส่งผลให้การได้รับอบรมความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับการศึกษาของ ชาติชาย เอมโกษา (2546: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า การได้รับการฝึกอบรมเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจของประธานองค์กรเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) และสอดคล้องกับการศึกษาของ จิระ วรภัย (2548: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า การได้รับการฝึกอบรมไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจในการทำงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$)

ตารางที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	
		มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
1. เพศ	ความรู้ความเข้าใจ ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง		✓
2. อายุ		✓	
3. สถานภาพสมรส		✓	
4. ลักษณะครอบครัว		✓	
5. ถิ่นที่กำเนิด			✓
6. ถิ่นที่เติบโต			✓
7. สถานะของการอยู่อาศัย		✓	
8. ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ในกรุงเทพมหานคร		✓	
9. ศาสนา			✓
10. ระดับการศึกษา		✓	
11. พื้นฐานการศึกษา		✓	
12. อาชีพ		✓	
13. ประสบการณ์ ทำงาน		✓	
14. การได้รับข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับ ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง		✓	
15. ความถี่ของการ ได้รับข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับ ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง			✓

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	
		มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
16. การได้รับการ อบรมความรู้ความ เข้าใจปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	ความรู้ความเข้าใจ ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง		✓
17. รายได้เฉลี่ยต่อ เดือน		✓	
18. การออมเงิน		✓	
19. ภาระหนี้สิน			✓
20. สถานภาพทาง สังคม			✓
21. การบริจาคทรัพย์ เพื่อสาธารณะ ประโยชน์		✓	
22. ประสบการณ์เข้า ร่วมกิจกรรมที่ เกี่ยวกับ เศรษฐกิจ พอเพียง			✓
23. การอาศัยใน ชุมชนที่นำ ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียงมาปฏิบัติ			✓

2) ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

(1) อายุ จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุต่างกัน จะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) เนื่องจากผู้ที่มีอายุมากขึ้นมักผ่านการตัดสินใจ ผ่านการใช้วิจารณญาณเพื่อไตร่ตรองสิ่งต่างๆ มาจึงสามารถนำประสบการณ์จากการใช้ชีวิตมาช่วยในกระบวนการรับรู้ได้มากกว่า ทำให้ผู้ที่มีอายุมากกว่าจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่า สอดคล้องกับการศึกษาของ สมชัย กมลเทพเทวินทร์ (2546: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า อายุเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจของข้าราชการกระทรวงมหาดไทยในการดำเนินงานนโยบายบ้านเมืองน่าอยู่ เชิดชูคุณธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และสอดคล้องกับการศึกษาของ กรวิภา สงวนวงศ์ดี (2547: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า อายุเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

(2) สถานภาพสมรส จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพสมรสต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) เนื่องจากผู้ที่สมรสแล้วและผู้ที่เป็นหม้ายต้องแบกรับภาระความรับผิดชอบมากขึ้นจากชีวิตคู่ การใช้ชีวิตจึงต้องรู้จักไตร่ตรองมากขึ้นกว่าผู้ที่เป็นโสดและผู้ที่ย้ายกันอยู่ จึงใช้สติคิดพิจารณาและทำความเข้าใจได้ดีกว่า สอดคล้องกับการศึกษาของ ไพศาล ทองแทน (2546: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า สถานภาพสมรสเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการโรงแรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และสอดคล้องกับการศึกษาของ นิรันดร์ วงศ์สารภี (2547: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า สถานภาพสมรสเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

(3) ลักษณะครอบครัว จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะครอบครัวต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) เนื่องจากครอบครัวเดี่ยวต้องช่วยเหลือตัวเองมากกว่า ความหวังในการพึ่งพาผู้อื่นเหมือนครอบครัวขยายจะน้อยกว่า จึงเป็นส่วนส่งเสริมให้มีความจำเป็นที่ต้องเรียนรู้หรือรับรู้ความรู้ต่างๆ อย่างรวดเร็ว จึงก่อให้เกิดสามารถมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ดีกว่าครอบครัวขยาย ทำให้ประชาชนที่อาศัยในครอบครัวเดี่ยวมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดีกว่าประชาชนที่อาศัยในครอบครัวขยาย

(4) สถานะของการอยู่อาศัย จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีสถานะของการอยู่อาศัยต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) เนื่องจากการเป็นเจ้าของบ้าน/คู่สมรสเจ้าบ้านหรืออาศัยในบ้านบิดา มารดา จำเป็นต้องมีความรับผิดชอบที่สูงขึ้นในฐานะเจ้าของสินทรัพย์ ความรับผิดชอบนี้เองที่ทำให้ชีวิตมีเป้าหมายมากขึ้น ใช้ชีวิตอย่างมีสติมากขึ้น ต้องใช้

สมาธิและปัญญาในการตัดสินใจมากขึ้น จึงเป็นปัจจัยเอื้อให้เจ้าบ้าน/คู่สมรสเจ้าบ้าน หรือผู้ที่อาศัยในบ้านบิดา มารดา มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่าผู้ที่อาศัยในบ้านญาติพี่น้อง บ้านเพื่อน/คนรู้จัก หรือบ้านผู้ให้เช่า

(5) ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานคร จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานครต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) เนื่องจากกรุงเทพมหานครมีความหลากหลายของกลุ่มคน สังคม ศาสนา เศรษฐกิจ เป็นต้น จึงมีสภาพการณ์ต่างๆ ช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้เพื่อความอยู่รอด การแข่งขันที่มาพร้อมกับการดำเนินชีวิตทำให้ประชาชนที่อาศัยในกรุงเทพมหานครยาวนานกว่าสามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดีกว่า สอดคล้องกับการศึกษาของ กรวิภา สงวนศักดิ์ (2547: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองบางบัวทองเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

(6) ระดับการศึกษา จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) เนื่องจากการศึกษาทำให้เกิดการพัฒนาระดับสติปัญญาซึ่งมีผลต่อการแปลสารที่ได้รับรู้มา ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงจึงรับรู้ เรียนรู้ ได้รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ษานิชฐา ก้องกวิน (2551: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า การศึกษาสูงสุดเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

(7) พื้นฐานการศึกษา จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีพื้นฐานการศึกษาต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) เนื่องจากผู้ที่มีพื้นฐานการศึกษาในสายวิทยาศาสตร์จะมีความคิดเชิงตรรกะเป็นเหตุเป็นผลมากกว่า ทำให้เมื่อเรียนรู้หรือศึกษาในเวลาเท่ากันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจมากกว่า ดังนั้น พื้นฐานการศึกษาจึงมีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ปวัน มินรัชธีเรื่อนเดช (2549: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า สาขาวิชาที่จบการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และสอดคล้องกับการศึกษาของ ษานิชฐา ก้องกวิน (2551: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า พื้นฐานการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

(8) อาชีพ จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอาชีพต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) เนื่องจากแต่ละอาชีพจะมีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันอัน ด้วยสภาพสังคมรอบข้างที่แตกต่าง เวลาทำงานที่แตกต่าง อีกทั้งการสื่อสารของสื่อไม่สามารถถ่ายทอดให้คนทุกอาชีพได้เข้าใจเท่าเทียมกัน จึงทำให้การประกอบอาชีพมีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับการศึกษาของ นิรันดร์ วงศ์สารภี (2547: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า อาชีพเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และสอดคล้องกับการศึกษาของ ปวัน มินวัชรเรือนเดช (2549: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า อาชีพเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

(9) ประสิทธิภาพการทำงาน จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีประสิทธิภาพการทำงานต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) เนื่องจากการทำงานจะทำให้มีความรับผิดชอบในหน้าที่เพิ่มขึ้น ต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ เพิ่มขึ้น จึงเป็นส่วนช่วยให้ได้รับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ กาญจนา ชุนทอง (2548: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า ประสิทธิภาพการทำงานเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานบุคคลของคณะผู้บริหารส่วนตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

(10) การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) เนื่องจากการได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อหลากหลายชนิดทำให้เพิ่มมุมมองในการนำข้อเท็จจริงต่างๆ มาผ่านกระบวนการคิด จนมีทักษะทางความคิด และพัฒนาสติปัญญาได้มากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ ชาดิชา ย เอมโกษา (2546: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจของประธานองค์กรเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และสอดคล้องกับการศึกษาของ กรวิภา สงวนศักดิ์ (2547: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$)

5.4.2) ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ

1) ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจที่ไม่มีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร

(1) ภาระหนี้สิน จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีภาระหนี้สินต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) เนื่องจากไม่ว่าจะเป็นผู้ที่มีภาระหนี้สินหรือไม่ก็ตามสามารถศึกษาเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อชนิดต่างๆ ได้อย่างอิสระเท่ากัน จึงทำให้ภาระหนี้สินไม่มีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับการศึกษาของ นพพร เมธีอนันต์กุล (2549: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า หนี้สินเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการนำปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$)

2) ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

(1) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) เนื่องจากประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่ามักเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มาก มักมีความเชี่ยวชาญว่า ผ่านการเรียนรู้มากกว่า จึงมีทักษะที่จะช่วยส่งเสริมให้มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มากกว่าหากมีการบริโภคสื่อปริมาณเท่ากัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ชาติชาย เอมโกษา (2546: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่ารายได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจของประธานองค์กรเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และสอดคล้องกับการศึกษาของ สายน้ำผึ้ง รัตนงาม (2547: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า รายได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของสมาชิกเสถียรธรรมสถานในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

(2) การออมเงิน จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีการออมเงินต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) เนื่องจากผู้ที่มีการออมเงินถือเป็นผู้ที่มีภูมิคุ้มกันทางการเงิน อาจเป็นลักษณะนิสัยส่วนตัวหรือเกิดจากการเรียนรู้ก็ตาม ซึ่งเป็นการควบคุมตนเองให้อยู่ในระดับความเสี่ยงทางการเงินที่ต่ำ และผู้ที่มีการออมเงินมักมีความคิดที่รอบคอบก่อนการใช้จ่าย จึงมีกรอบความคิดคล้ายกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมให้มีระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่าผู้ที่ไม่ได้ออมเงิน สอดคล้องกับการศึกษาของ นพพร เมธอนันต์กุล (2549: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า การออมเงินเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการนำแนวปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของเกษตรกรลูกคณาจารย์เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

5.4.3) ปัจจัยทางด้านสังคม

1) ปัจจัยทางด้านสังคมที่ไม่มีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

(1) สถานภาพทางสังคม จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพทางสังคมต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) เนื่องจากไม่ว่าจะมีตำแหน่งทางสังคมหรือไม่ก็สามารถเข้ามาศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้จากสื่อต่างๆ จึงทำให้มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ชาติชาย เอมโกษา (2546: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า การเป็นกรรมการขององค์กรหรือกลุ่มอาชีพเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจของประธานองค์กรเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) และสอดคล้องกับการศึกษาของ จิระ วรภัย (2548: บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า การเป็นกรรมการของกลุ่มหรือองค์กรไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจในการทำงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$)

(2) ประสิทธิภาพเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีประสิทธิภาพเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) เนื่องจากแม้ว่าการเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงจะทำให้สามารถทำความเข้าใจและมโนทัศน์ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ แต่ประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงก็สามารถหาองค์ความรู้จากทางอื่นๆ ได้เช่นกัน จึงทำให้ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใกล้เคียงกัน

(3) การอาศัยในชุมชนที่นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครที่อาศัยในชุมชนที่นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) เนื่องจากผู้ที่ไม่ได้อาศัยในชุมชนที่นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติสามารถหาความรู้ทางด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ ทั้งนี้จากหนังสือสื่อชนิดต่างๆ ที่มีหลากหลาย ทำให้มีการศึกษาหาข้อมูลได้เท่าเทียมกันกับผู้ที่ยอาศัยในชุมชนที่นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ ทำให้ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใกล้เคียงกัน

2) ปัจจัยทางด้านสังคมที่มีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

(1) การบริจาดทรัพย์เพื่อสาธารณประโยชน์ จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีการบริจาดทรัพย์เพื่อสาธารณประโยชน์ต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) เนื่องจากประชาชนที่เคยบริจาดทรัพย์เพื่อสาธารณประโยชน์เป็นผู้ที่ถือว่ามีความเสียสละผู้ที่เสียสละจะมีการแบ่งปันความสุขส่วนตัวสู่ส่วนรวม เมื่อตนสุขสบายก็รู้จักแบ่งปันให้ผู้อื่นสุขสบายด้วยเป็นกรอบแนวคิดที่ช่วยส่งเสริมให้สามารถทำความเข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ดีกว่าผู้ที่ไม่มีการบริจาดทรัพย์เพื่อสาธารณประโยชน์ จึงทำให้มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่าด้วย

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา คือภาครัฐควรส่งเสริมให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเปิดให้มีหลักสูตรรวมถึงการเขียนตำรา/หนังสือเรียนที่เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มากขึ้นควบคู่กับการพัฒนารูปแบบให้น่าสนใจมากขึ้นเพื่อจะได้เข้าถึงประชาชนทุกลำดับชั้น เนื่องจากปัจจุบันจะเห็นว่าการนำเสนอผ่านสื่อมวลชนสามารถให้ความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับผู้ที่มีการศึกษาสูงได้ค่อนข้างดีแล้วแต่ยังไม่สามารถสื่อสารให้ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำเข้าใจได้ และเมื่อวิเคราะห์ข้อคำถามรายข้อก็เห็นข้อที่ประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจคลาดเคลื่อนอย่างมาก ได้แก่ 1) ถ้าเราใช้ชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เราสามารถกักเงินได้ 2) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ การทำน้ำสกัถิวิภาพ

หรือ น้ำยาซักล้างใช้เอง 3) ถ้าเราใช้ชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เราสามารถใช้ของแพงหรือฟุ่มเฟือยได้ และข้อที่ประชาชนเข้าใจคลาดเคลื่อนมากที่สุด คือปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการประยุกต์ในเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นเรื่องเร่งด่วนที่จะต้องเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอแบบใหม่ๆ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกต้อง

เอกสารอ้างอิง

- กรวิภา สงวนศักดิ์. 2547. **ความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี**
โดยตรง: กรณีศึกษาเขตเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี. ภาคนิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- กาญจนา ขุนทอง. 2548. **ความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานบุคคลของคณะผู้บริหารส่วน**
ตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์กรการบริหารส่วนตำบลเจริญเมือง อำเภอพาน จังหวัด
เชียงราย. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- มานิชฐา ก้องกวิน. 2551. **ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมของ**
ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จิระ วรภัย. 2548. **ความรู้ความเข้าใจในการทำงานของคณะกรรมการบริหารศูนย์ประสาน**
งานองค์การชุมชนระดับตำบล กรณีศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี. ภาคนิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ และคณะ. 2546. **กรอบแนวคิดทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ปรัชญาของ**
เศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ.
- ชาติชาย เอมโกษา. 2546. **ความรู้ความเข้าใจของประธานองค์กรเกษตรกรต่อ พ.ร.บ. กองทุน**
ฟื้นฟู และพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. 2542: ศึกษากรณีจังหวัดอุบลราชธานี. ภาคนิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นพพร เมธีอนันต์กุล. 2549. **การนำปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการ**
ชีวิต: กรณีศึกษาเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์. ภาคนิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นิรันดร์ วงศ์สารภี. 2547. **ความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อการเลือกตั้งนายกองค์การ**
บริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษา ตำบลท่าสาย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. ภาคนิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ปวัน มีนรัชเรื่อนเดช. 2549. **การประยุกต์แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของ**
ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการ ชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ. ภาคนิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- ไพศาล ทองแทน. 2546. **ความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการโรงแรมในจังหวัดเชียงรายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.2478 จังหวัดเชียงราย**. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. 2551. **เศรษฐกิจพอเพียง**. ค้นวันที่ 8 สิงหาคม 2551. จาก <http://th.wikipedia.org>
- สมชัย กมลเทพเทวินทร์. 2546. **ความรู้ความเข้าใจของข้าราชการกระทรวงมหาดไทยในการดำเนินงานนโยบายบ้านเมืองน่าอยู่ เขตชุมชนธรรม: กรณีศึกษาอำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย**. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- สมชัย ฤทธิพลิน. 2550. **ความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค ฎยจกรฎ พ.ศ.2535**. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- สายน้ำผึ้ง รัตนงาม. 2547. **ความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาสมาชิกเสถียรธรรมสถาน**. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2551. **ข้อมูลสถิติ**. ค้นวันที่ 8 สิงหาคม 2551. จาก http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/service/serv_poph43.html.
- สุวิมล ติรกานันท์. 2549. **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อักษร สวัสดิ์. 2542. **ความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย: กรณีศึกษาในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร**. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Yamane, T. 1960. **Statistic: An Introductory Analysis**. Singapore: Harper International Edition.